

Redactiunea
se află în
Strat'a tragatoriu
(Lövész utca), Nr. 5.
Scrisorile nefrancate nu se primescu
decât numai de la corespondinții re-
gulari ai „Federatiunii.” Scrisori
omonime nu se publică. Articlii tra-
misi și nepublicați se vorb arde si nu
mai la cerere expresa se returnă.

FEDERATIUNEA

Diurnal politico, literario, commercialu si economicu.

Appare Joi-a si Domineca.

B.-Pest'a, 16/28. Febbruaru, 1874.

Eri demanetia la 5%, ore, adeca tocmai candu se reversă de dî, Domnitorul Ostrunguriei sosindu din calatoria sa de la Petropole, descalecă în ienă la gar'a căllii ferrate de nordu, unde lu-asceptă principale de corona, resedintele consiliului de ministri diminea cu toti ministrii, apoi siefelui plătii si directorele căllii ferrate de ordru. De să era inca tare de demanetia, potu-si ochii ageri ai unor reportori steti pretindu a fi observatu in facia Imperatovelui rege una espressiune de curia, de triumfu si de completa satisfactiune. Este cam greu, ce e dreptu, face studie fisiognomice intr'unu tem, candu trasurele feciei fia-carui monarh, si mai alesu a unui calterioru, poate incătu-va de espressiunea normală a sobrietății, nu prea dău una fizica oglinda a stării suffletului, cu tote peste ince noi suntemu departe d'a traie la indoieala acesta impregiurare. Ceea ce amu dorî să scimă este, că ore succesele calterioriei la Petropole, său numai cugetul d'a fi sositu in pace si satatosu in mediulocul celor iubiti ai, a produs radiele de bucuria, de triumfu si satisfactiune in facia Domnitorului. Dupa căta cunoscintia de meni si de lucruri avemu noi, suntemu de aplecati a crede, că numai a două între posibilitățile admisso pot se bă locu in casulu de facia. Cum va aplica „Augsb. Allg. Ztg.” acesta impregiurare, pu potem să scimă, pentru cea lassamă acesta cestiune in suspensu pana ce vomu mai vedé desvolarea ulterioara a lucrurilor.

Vestitul organu „P. Lloyd,” care multe ori si-dă aerul de mare facu in politică internationale, conside reitorii monarcului una lunga

litanie de bineventare si de noue assecărari de pace si de prosperare. Dupa acestu organu, calteriori la Petropole, carea a avut numai unu caracteru de curtoasia, nu pote da ansa la combinatiuni temerari ca celle nescocite de unele dîarie nemtiesci, ince cu tote aceste calteriori a acesta chiaru si numai ca simplu faptu, este de mare insemetate, că ci ea nimicesce tote illusiuile acelorua, cari ereadeau in possibilitatea unei ciocniri intre Russi'a si Ostrunguri'a si astfelu cu doru acceptau să vedia imbucatatierea cestei din urma, pre alle carei-a ruine fantasi'a infocata a unor pignei malcontenti creasse dejă una noua constellatiune la Dunarea de susu si de josu.

Pre langa tote assecărările ce ni le dă acestu organu allu dlui Andrassy, dupa fenomenile de pana acum noi stămu totu-si a crede, că cestiunea orientale se apropria de resolvare, si cumca Ostrunguri'a va avea unu rolu insemetnatu in dram'a ce se va inscenă in acestu coltii allu betranei Europe, nu incap nice una indoieala, ince este mare intrebarea, că in acestu tempu nu va cădă si nu se va sfaramă ea ore sub sarcin'a peccatorilor, sub greutatea injuriilor si a nedreptătilor ce ea le-a commissu facia de celle mai credintiose popore alle sale? Ca cetatieni credintiosi si consci de detorintele nostre facia de statu, precum si de ale statului facia de noi, nu prea avemu motivu a-i dorî binele, pentru că tare vitregu si neconscientiosu s'a portat facia de noi. Sacrificile nostre de sangue si avere, credint'a si aderint'a nostra cătra patria si tronu merita una demna resplata, era nice-decât imbrancire si insulta, despoiare si umilire in demnitatea nostra ca omeni si națiune, Vindict'a va veni chiaru si făra voint'a si dorint'a nostra, si furi'a ei va fi inspaimentatoria, că-ci inspaimen-

tatorie sunt si injuriele commisse facia de etern'a dreptate pre care ea are să o resbune. Dă inse Ceriulu ca lucrurile să se intorca spre biae mai inainte dă se implé cup'a de veninu.

Totu numitulu dñaru ni mai spune, că inteluirile capetelor incoronate nu s'au finit inca; peregrinagiul la Moscovia si Petropole are să-i urmedie altu peregrinagi la Rom'a, ince nu cu scopu d'a cere deslegare de peccate de la pap'a ci d'a stringe mai tare legaturele de amicitia, ce din vecime essistu intre cas'a domitoria din Ostrunguri'a si cea din Itali'a. Aceasta eventuale calteriori nu va să aiba mai mare insemetate ca cea de la Petropole, ea va completă numai pre acesta din urma si va face să se convinga tota lumea, că domnii din versulu piramidelor dualistice au acceptat noua stare de lucruri in Europ'a cu tote consecintiele si in tote privintiele. Va se dica ei accepta si approba nu numai perderile Austriei din 1866, ci si alle Franciei din 1870. Cam asiè lucra cei ce nu potu lucră altminterile. Bach cu sistemul seu a introdusu si acesta nedemna si servila procedura in Austri'a dupa ce te-a batutu pana te-a lassat aprope mortu, să te reculegi cum poti si să te duci se saruti man'a si să multiimesci cellui ce te-a batutu.

De asta-data ince bine-informatulu organu n'a prea nimeritu cunilu in capu, pentru că in acelui-a-si numeru, in care vorbesce de calteriori a monarcului la Rom'a ca de una fapta implinita, se vede necessitatua da locu unei sciri electrice de la Vienn'a, carea dice, că in cercurile bine-informate de acolo nu se scie nimicu de imminent'a calteriori a imperatovelui la Rom'a, si că insu-si regele Victoru Emanuil ar fi recunoscute, cumca una assemene caletoria este impreunata cu mari difficultati. — Lumea vră se creda, că acelle difficul-

tăti sunt de natura religiosa si nu politica. Inca bine.

Dupa cum se scie, ministeriul ungurescu abie acceptă reintorcerea monarcului de la Petropole, pentru ca să-si pota da demissiunea. Imperatulu a sositu si, precum afflămu, s'ar fi si facutu passi in acesta privintia. Dupa „N. Fr. Press” din Vienn'a, imperatorele s'ar fi esprimatu cu privire la acestu obiectu, că va accepta de siefu allu nouui cabinetu pre ori si cine va avea increderea majorității parlamentului, numai pre Lónyai nu. Vomu vedé.

Budapestă, 24 febr. 1874.

Frate Alessandri! Te rogu dă-mi libertate a pot face unele reflessiuni la celle ce s'au scrisu in primulu articul din Nr. 11. allu „Federatiunei” ca publicul tenu cestitoriu să nu fie in dubitatea despre celle ce s'au scrisu acolo si vorbindu cu cuvintele tale se ne potem spăla rusele celle negre acasa in familia.

Eu recunoscu puru si simplu, că respunsulu deputatilor romani deákisti la „Proiectulu de resolutiune” allu deputatilor nationali oppositionali eu l'am datu jurnalului ung. „Reform'a” spre publicare, si acesta numai din unicul motivu, că-ci am vediutu, că jurnalele magiare nu sciu din ce isvore, au comunicatul sciri false despre conferint'a deputatilor romani si serbi, si că-ci D. Babesiu in „Albin'a” sa, in locu de a publica declaratiunea nostra — ce i stete la dispositiune, — in tota estensiunea, veni a seduce pre publicul său cu insinuatii si deductiuni false indreptate contr'a deputatilor romani deákisti. Eu facia de aceste am trebuitu se dă la publicitate ad e veru si cum este. Altui-a să-i fie ertatu a imprasciá prin lume minutiuni, si mie se nu-mi fie ertatu a spune adeverul?

Fostu-am eu impoterniciu spre acéstă oră ba? nu se tiene de meritulu causei si

de căte-va familie Greco-Romane ce-si attribuisse de la sine qualificarea de aristocratia, qualificare nebasata nici pre fapte gloriose, nici pre moscenirea titlurilor ca la celle-lalte corpori aristocrate din Europ'a occidentală. Totu-si in acea clasa si numai in sinul ei Domnulu alegea Consiliarii sei si functiunari mari ai Statului. Astfelu Ministrui, Presiedintii Divanului Domnescu, Generalii militiei, etc., nu poteau fi alti boeri de cătu numai acei din Protipenda, si chiaru tinerele odrase din tulplin'a evghenista pasișau triumf. Ia preste tote treptele erarchiei pentru ca de-adreptulu să intre in posturile de Ispravniici si de Vornici, de Aprodii.

Class'a II., formata de ranguri secundare, precum: Spatari, Bani, Comiti, Paharici, etc., era multu mai numerosa, ince totu odata si marginita in aspirările ambitiei sale. Din corpulu ei in adeveru essau diaci de Visteria *) cei mai исcusiti, cei mai cu bunu condeiu, ince rare-ori chiaru dupa multi ani de serviciu, unu favoritul sortei parveni a se furisia in mandr'a Protipenda, si acolo sermanul era suppliciul lui Tantalu. De si acum era boeru cu barba de si toleratu in ecipaiaoa privileghiata **) era facea zimble privindu cu gele la jiltuire Ministeriale, că-ci nu-i era permisus să aspire de cătu la modestulu scaunu de siefu de mesa, sau cellu multu la scaunulu de Director de Ministeriu!

*) Functionari Ministerului de Financie.

**) Cuventu turcescu ce insemeaza: patria.

FOISIOR'A.

Introducere

la scrisorele lui Constantin Negruzzii
de V. Alessandri.

I.

Pentru a judecă si a pretinui meritul lui autoru trebuie a cunoscere bine timpulu care ellu a scrisu, gradul de cultura a mbei in care ellu a fostu indemnatum a serie

dificultățile de totu soiul prin cari geniu seu si-a facutu drumu pentru ca să ea la lumina. Să vedem dar in ce epoca Negruzzii a creatu pre Aprodulu Purice pre Alessandru Lapusneanu, acestu capu opera de stilu energetic si de pictura dramatică, in ce epoca ellu a tradus cu atâtaa estria baladele lui V. Hugo si a compusu se collectiune de Peccat alle tinereților sunt de natura a pune pre C. Negruzzii pleiad'a de frunte a literatorilor romanii.

A sosi pre lume intr'o tierra libera si vilisata, este o mare favore a sortei, a găsi acea tierra o limba cultă si avuta pentru si esprime ideile si simțurile, este unu antagiu immensu pentru acei chiamati a legi lauri pre campulu infioritul allu literaturi. Unu geniu musicalu are facilitates a produce efecte admirabile de armonia unici, candu ellu possede instrumente personale; unu cultivatoru harnicu si priceputu are posibilitatea a produce manose colte pe locuri deschisise ce au fostu nu

de multu accoperite cu paduri spinose; ince daca meritele acelui geniu musicalu si alle acelui cultivatoru sunt demne de landa, nu se cuvine unu respectu plinu de recunoscinta curiosului pionieru care a abatutu padurile selbatice si a pregatitu pamantul pentru holdele viitorului?

Demnulu de multa regretare C. Negruzzii, a fostu unul din acei pionieri literari din România, care a inzestratul patria lui cu produceri atâtul mai pretiose, cu cătu ele au fostu rodul unui timpu contrariu desvoltarei spiritului.

Ecca una tablou fidelu allu timpului in care C. Negruzzii a vietuitu, a luptat, a produs. Ellu va paré fabulosu in ochii omenilor tineri din generatiunea actuala, ince multi sunt inca in viața cari lu voru recunoscere si lu voru declară exactu. — Acestu tablou arreta societatea semi-orientala in care C. Negruzzii s'a gasitu ratecicu chiaru la primii passi ai junetiei sale, ellu care avea o anima forbito si unu spiritu lummatu de radiele sorelui occidental.

II.

In capulu guvernului unu Domnul essit din monstruoasă impreunare a suzeranității Turcesci cu protectorulu Russescu, unu soiu de pasia portandu chivera moscalesca, poteriu despoticu, dispunendu de profund'a supunere a locuitorilor tierrei, inconjuratu de o temere respectuosa, si insu-si tremurandu dinaintea unui firmanu din Constantinopol, tremurandu mai multu dinaintea unei simple note din Petersburg, tremurandu inca si mai

multu dinaintea imperatescului consulu allu Maiestatii Salle Niculae Pavlovici. Acelu Domnul, de si infasit: pro forma in pelnicile Regulamentului Organicu, de si facia cu o potere legiuitoria numita: Obstesca obincinuta Adunare, semană cu unu arbore mecanicu de la care aterna totu ramurile administrative, financiare, judecatoresci si chiaru besericesci, ramuri destinate a hrani trunchiul prin sucul ce absorbia din vinele tierrei. Ellu facea Mitropoliti si Episcopi dupa cuiuint'a sa; Ellu numia functionari Statului pre termenu de trei anni in care acesti-a aveau tacitu inviorea de a se imbolgati prin ori-ce mediloce; Ellu da ultimulu veto in materie de processuri; Ellu era censorulu arbitrariu a ori-ce produceri intelectuale, a ori-ce aspirari liberale; Ellu prin urmare suspenda pentru cellu mai micu pretestu foile ce se incercau a respondi gustulu literaturiei, (press'a politica fiindu marginita numai in dare de samsa a balurilor de la certe si a ceremoniilor din diu'a de Santu Niculae). Ellu in fine stavila sborulu gandirei dupa placulu seu, si adese infundă chiaru pre ganditori la o monastire, fara nici o forma de processu alt'a, decât prin o simpla porunca verbala data lui Aga de orasii.

La picioarele tronului se inspiră treptat o boorme impartita in differite clase.

Class'a I., poreclita grecescă Protipenda, fiindca era compusa de cinci ranguri innalte: Logofeti mari, Vornici, Hatmani, Postelnici si Agi, cari singuri aveau dreptulu de a porta barbe. Ea formă o bogata oligarchie

in aceasta privinta n'am se dău socotela, nimerui decătu numai deputatilor romani deákisti, cari au participat la conferinta. Intrebește-mă ei, de ce am cutediatu a publică a deverulu si eu negrescă li voi respondere. Celu ce se sfiese a spune adeverulu in susu si in josu: acelua a ori se nu ieșe parte la esemene conferintă, ori se nu se gereză facia de alegatorii sei că se interesează de cauza nationalităților. De acestia inse — precum sciu — nu se află nici unul intre noi.

Cătu pentru observatiunea că se ne spelăm rusele noastre cele negre „in familia, si nu in tergulu strainilor.“ Responsul meu este, că noi deákisti nu ne răsunămu de „respunsulu“ nostru, ce l'am datu deputatilor naționali oppositionali, căci n'avemu rufe nespelate. Daca altii voru fi avutu rufe negre, ce aveau să remana in familia? nu sciu; vreau să constatezu numai, că procederea deputatilor naționali oppositionali cu „resolutiunea“ loru ai critica-o chiară iasut-totu in Nr. 11. allu „Fed.“ si eu mai multu de aceea me miru acum dupa critică a căstă: cum de tu inci ai subscrissu proiectul de resolutiune. Altcum impregiurarea, că in „Alb.“ nu se poate publică a deverulu, (probatum est) ceea ce in casulu preșinte usioru se poate, si că „Federatiunea“ pe timpulu, candu se publicara atâză sciri false despre conferinta nostra comuna (12—17. febr.) nici unu cuventu n'a vorbitu despre cele intemplete, in urma că si tu ai subscrissu resolutiunea, m'a facutu a presupune, că nici in jurnalul teu nu va fi binevenita publicarea respunsului nostru.

Mai departe dici: că respunsulu nostru mai multu „din affectatu servilismu cătra guvernă si magari“ s'ar fi publicat per extensum. Ei bine: tu frate poti presupune despre noi ce vrei, ti-reflectăzi inse numai atâtă: că daca tu credi acăstă, multu me miru, cum poti dace despre noi totu in aceea resuflare că „nu eră cu potintia a nu se prevede, că motivarea de refusu a domnilor deákisti romani nu poate să placă ungurilor?“ Un'a ori altă: dar' ambele assertiuni un'a langa altă nu potu ave locu. Daca noi am fi servili, precum binevoesci a ne numi, si se poate (precum s'a si potu) prevede, că respunsulu nostru nu va placă ungurilor: atunci-a noi firescă, nu cutediamu a da la publicitate respunsulu nostru, ci-lu ascundeam si nu-lu vădă nimenea. Eu inse l'am publicat fără nici o frica ori hanuă. Place cui-va adeverulu*)

*) Totu „adeverulu“ si era „adeverulu,“

Clasa III., miluita cu cinuri (ranguri) de Sluger, Siatrari, Medelniceri, Ftori-Vist, Ftori-Post, etc., eră masina de Cinovnici functionari subalterni, cari impleau cancelarie si mangian colturi grose de harthia veneta cu dockadurie, otnosiani, anaforale, etc., scrisa cu slove incalicate unele de-asupra altoru-a, căci pre atunpi literele latine erau totu asiā de cunoscute ca neamul latinu allu Romanilor ca si hieroglifele Egiptiane sau ca semnele alfabetului Chinezu. Class'a III., visă de splendorea clasei II. nepotendu fuchipuirea ei să se redice pana la înaltimăea olimpica a clasei I. si isbutiu din candu in candu a se acatia de polele anterielor boerescii.

Dupa boerime, veniau breslele negustorilor si alle meseriasilor lipsite de ori-ce dreptu municipalu, inse forte exploataate de functionari Agei si Eforiei. Singură prerogativa ce li mai remasasse consistea intru a presentă Domnului la annulu nou o pane mare si sare. Aceste bresle au disparut sub velulu navalitoru allu Jidovilor alungati din Russi'a si din Austri'a.

In fine se perdea in umbra, in parasire, in ignorantia, poporul... poporul sierbuit boerescului, poporul pre capulu carui toti erau stapani, toti: vatavi, arendasi, proprietari, servitori, cenusieri, tîrcovnici, revisori, samesi, ispravnici, judecatori, Directori, Ministri, Domn, Sultan si Imperatru!... Poporul suppusu la biruri, suppusu la dare de flacăi la oaste, suppusu la bataia cu biciclu, suppusu la suppliciul fumului prin temnitie, suppusu la tote capriciele crude alle

ori ba? pucinu mi-pesa, eu l'am spusu si acum'a, precum l'am spusu si altadata si-lu voi spune totdeau'a ori unde.

In urma dici: că „toti guvernamentalii sunt alesi de deputati prin „corruptionem omnilaterale,“ că „toti primescu ajutorul de bani si sunt argati platiti si traescu intru imbătăre din banii storsii din sudoreal poporului.“ Aceste si esemene accuse sunt atâtă de grele din gur'a unui barbatu desceptu si cu conștiința cătu mai multu credu, că tote aceste le-a dăsu din lapsus calami, decătu din convingere serioza.

Altcum domnii oppositionali să aiba bu-natea a căută innainte de tote să mature inaintea usiei loru, candu ieau asupr'a loru rolulu de censori. Că va fi fostu ici-colea căte unu casu estraordinariu: cenoed; dar' căstă nu se poate afirma seriosu despre toti deputatii deákisti, cu atâtă mai pu-cinu despre deputatii romani deákisti. Hanc veniam damus petimusque vicissim. *)

Allu teu sinceru.

Mich. Besanu m. p.
deputatu dietalu.

Cameră deputatilor Ungariei.

Siedintă de la 23 Februarie 1874. — Siedintă se deschide ca de regula la 10 ore, processulu verbalu din sied. precedonta se verifica, si petitiunile annunciate de pre-siedinte său presentate prin deputati se trecu la comisiunea de petitiune.

Ministrul de interne cont. Iuliu Szapáry: Onorab. Camera! In siedintă de alalta-ieri d. deputatu Ios. Gull mi-adressă una interpellatiune, allu cărei cuprinsu credu că este in viua memoria, ceea ce me dispensedea de o recapitulatiune mai detaiata. Mi-iau deci libertatea a respondere la întrebările ce mi s'au adresat.

Mai inainte de tote d. deputatu m'a intrebătu; că adeveratul este cumca am emis una ordinatiune cătra universitatea sassescă, prin carea am annullat unu conclusu allu acellei corporatiuni, si că autenticu este testulu acellei ordinatiuni publicate in mai multe diarie? — La aceasta intrebare observu, că de-ore-ce d. interpellante nu mi-a indegetat diariile in cari a cetitu ordinatiunea mea, nici nu potu să-i spunu si să-lu as-

dare rogu-te ce este „adeverulu?“ Aceasta intrebare este de totu vechia, o pusesse si Pilatul lui Isusu, fără inse a fi primitu vre unu respunsu. De la tine inse am dreptul a cere ca să sciu ce este adeverulu. A. R.

*) Observatiunile noastre la acesta epistolă le vomu face in nr. prossim.

a sorte, la tote miseriale morale si fisice, plecatu la toti, fia indigeni sau straini, sacraci, injositu, coprinsu de grăza din copilaria pana la morte, si neaperatu de lege nici macaru in contră crimelor!

Era dupa acelu poporu Ramanu in fundul tabloului ratecea unu neamu de origine straina cadiutu in robia, golu, nomadu, bat-jocuritu, despretinutu: *Tiganii numerati presuete*, proprietate monstruosa a statului, a boerilor si chiaru a santei Beserică, ingenuchiati sub biciul plumbuitu allu Nazirului, venduti la mezatu ca pre vite, despartiti cu violintia de parinti si de copili loru, schingiuiti cruntu de unii proprietari ce se intitulau crestini cu frică lui Dumnedieu, pus in obede, in sgarde de ferru cu corne portandu zurgalaie!... Tiganii asupra caroru-a potericii dillei essercitau dreptul arbitraru de vietia si morte; Tiganii cari reprezentau spectacolul infioratoriu allu sclaviei negre, precum tieranii Romani reprezentau sierbirea alba!

Si intre clasele privilegiate si intre acelle desmoscenite unu cleru ignorantu, superstitiosu, ingrasiatu cu man'a averiloru monastirescii, aplecatu mai multu la place-riile lumesci de cătu la smereni'a apostolesca; unu cleru care in locu de-a căută să apropia turmele intre elle prin cuvinte de fratica, in locu de a essercită unu sacerdotiu sacru si mangaiatoriu, conformu moralei lui Cristosu, prefacutse santul potiru in cupa de placere si talgerulu de nafora in discu de parale.

Asă dar, in verfulu scarei sociale unu

securu că testulu care l'a cetitu este său nu autenticu.

Inse cumca eu am tramsu una ordi-natiune cătra universitatea națională sassescă, si inca cu privire la nicio conclușe alle ei, acestă este faptu. Daca cum-va d. interpellante voiesce să se convingă despre testulu adeveratul allu acestoi ordinatiuni, potu să-i servescu cu una copia autentica ce am adus-u cu mine spre acestu scopu.

Prin a două intrebare d. interpellante voiesce să afle de la mine, că pre ce lege mi-basediu eu procederea mea, si ce m'a indemnătă pre mine a annullă conclușele universitatii sassescă si totu-odata a-i destrage pre venitoriu dreptulu de petitiunare.

Cu privire lâ aceasta intrebare voiu să respondu mai inainte de tote, că aici nu e vorba de contestarea si detragerea dreptului de petitiunare, ci numai de annullarea unui conclusu luat de una corporatiune ne-competenta. Si cumca universitatea sassescă n'are dreptu a desbate cestiuni de dreptu publicu, voiu să documentezi.

In representatiunea sa cătra camera, universitatea sassescă se provoca la drepturile si privilegiile sale, ce in cursu de sute de anni le-a folositu fără nicio una restricție. Eu inse n'am mersu asiā de departe spre a afila base ordinatiunii melle, ci numai pana la articolii de legi VII din 1848 si 43 din 1868.

Art. de lege din urma contiene determinatiunile detaiate in privintă uniunii Transilvaniei cu Ungaria. Si anume §. 1. allu acestei legi dice, că „impartirea teritoriale dupa națiuni politice, carea a existat pana acum in Transilvania, precum si numirile si in legatura cu aceste prerogative si privilegiile, intru cătu aceste au fostu accordate unei națiuni cu eschiderea celor-lalte, se annuledia si nimicescu.“ §. 11 allu acelleia-si legi sustine universitatea sassescă si mai de departe, inse numai cu cerculu de activitate ce i-lu prescrie art. de lege transilv. 13 din 1791, unde se dice apriatu, că drepturile universitatii sassescă se estindu numai asupr'a alegierii oficialilor si asupr'a affacerilor de administratiune si justitie, nu inse si asupr'a cestiunilor publice politice.

Si nice nu credu, onorab. Camera, că se va potă admite, ca compatriotii nostri sassi din Transilvania să-si essercia drepturile municipali prin două auctoritati, si anume in cele 11 scaune municipali si apoi ca delegatiune a acestor scaune in asiā numita universitate sassescă.

Deci nice pre basea usului dinainte de 1848, precum si de la 61 pana la 66, dar nice pre basea vre-unei legi nu se poate justifică

ratele principiuri ale moralei lui Christ și erau destul de neingrigite.

Mituirea, departe de a fi considerată unu delictu, s'au ca unu *peccatu*, se dicea atunci, intrasse adancu in obiceiul corumperei de moravuri latifite in ra prin fatală domnire a Fanariotilor, formă rodurile celle mai manose din raile administrative si justitiei, astfel unu slubasius allu statului care in trei de serviciu nu-si facea o avere, cadea disprețiul guvernului. Insu-si clerulu si dulciu de peccatul mituirei prin fabrică platita de preuti si protopopi, si mai prin inlesnirea despartenilor pronuntate de Dicasterie.

Schingiuirea tierranilor si a tiganilor facese parte din obiceiurile dîlnice, si erau prerogativa a proprietarilor atâtă de a luta, incătu daca s'ar trezi din morte totu nenorocitele victime cari au perit schingiuri aplicate facisui, ne-amu înmentă de acelu noru de umbre sinistre au remasă nerăsunătoare!

Si inse... omeni cari comiteau delicte si crime nu erau rei la suffletul erau crudi in natură loru, ci din ceea ce erau blandi, generosi, iubitori de săadar aveau dreptul de crudime si lu-escere fără a avea conștiința de faptă loru minala, fără grige de respundere, fără de pedepsă. Astfel unu timpul, astfel era starea morală a societății. Anime bătute crude!... si cum poate fi altcand pe strădele oraselor se petreceau se-ori unu spectaclu ce-eră de natură

*) Vomu detasă din acestu tristu tablou imaginea angerosă a Mitropolitului Veniaminu, care a fostu espressă cea mai pioasă si cea mai fidela a moralei crestinescii.

si dovedi dreptulu universitatii sassescă se occupă de cestiuni publice politice.

Dupa aceste voiu să trecu la reprezentatiunea universitatii sassescă, si inata contra unui proiect de lege prese de mine camerei deputatilor. Repetu că aici nice-decătu nu eră vorba de cetera unui dreptu de petitiunare, să modulu cum să se essercia acestu drept vorba eră numai si numai de luarea conclușelor cari nu cadu in competența paratiunii respective.

Asă in representatiunea mentionată intre altele se accentua că universitatea sassescă dorescă si pretindă (Misc. 1. ca fundul regiu să formeze una stată territoriale si una auctoritatea centrală; 2. ca, la casu candu cu ocazia novei impartiri a teritoriului Transilvania s'ar proiectă oare-care stramutare si pre-territoriul sassescu, acestă se poate intări numai cu consentimentul si colluc universitatii sassescă (Miscare.)

Candu acestă s'ar intemplă fără cursul universitatii națională sassescă, ea protestăda de pre acum contra unei semeni dispusestiuni a legislativei (Mărtări de indignație, miscare.) In reprezentatiune se dice mai departe, că legislația n'are dreptu a dispune a supr'a teritoriului sassescu. La acestă sunt indreptat numai coronă si universitatea sassescă, dignație) căci de căte-ori ar cutedi legislativa a se amnestea in affacerile versătății națională sassescă, de atâtă ori, după incetarea fortelor, va fi restituită in vechile ei drepturi. (Miscare.)

Ei mi-asu fi tineru de detinatorab. camera, a respinge unu esemene testu chiaru si candu ellu mi s'ar fi adus in satu din partea unei auctorități competente cu atâtă mai vertosu nu am afflatu dar demnată a face, acestă, candu vedu că esemene abusi se committe din partea corporatiunii, care n'are dreptulu d'ă de cestiuni de acesta natură.

Sunt unele cestiuni, onorab. cameră, care deslegare nu mai suffere amană. Daca vremu să trainu in buna intenție cu membrii unei familie, nu trebuie sa sufferim tote capriciele loru, ci să li nemu verde in facia, ce este cuviintios, se poate si ce nu se poate, (Applause.)

Cu privire la a trei-a intrebare mis-trulu respunde, că după cele disseminate si nu-i este ertatul a-si retrage in cetera.

Gull observă că nu poate să fie decătu multumit cu respunsul său, atâtă mai vertosu, că sassii totu-de-ună

ca buni patrioti si fidei amici ai ungu-
ra, si-apoi afara de acesta inca scie se
ste ca universitatea sassescă are dreptu
contestabilu d'a se occupă de cestioni pu-
se politice.

Tote aceste sunt inse mazere in parete;
Iea actu despre respunsulu ministrului,
Din sied. de asta-di nu mai avemu al-
e de reportatu, decâtă ca commiss. ju-
aria a presentat reportulu despre pro-
tul de lege relativu la nou'a ordine a
vocatiloru.

In siedintă de la 26. Fauru nu s'a
tractat nimicu momentosu. De insem-
nă avemu numai urmatoria interpellatiune
deputatului Horn către ministrul de
acie:

1. Are ministrul cunoscintia, ca sum-
de 1.224,000 fl. ce in sensulu art. de lege
din 1870. in totu annulu se votedia si
cum arreta socotelele finali, se si spese-
dar cu tote aceste nu se intrebuintiedia
rega pentru rescumperarea losurilor cu
sumiu? — 2. Ingrigiti-să d. ministru, ca
amele rezerve se se administredie asiè
cum pescie legea?

Ministrul respondere, ca summele re-
zerve se capitalisidia si se intrebuintiedia
annii urmatori, candu quot'a de rescum-
pare crește.

Horn nu este multiumitul cu responsulu
majoritatea camerei, adeca 110 contra
voturi, iau actu despre acestu respunsu
de insemnatu, ca cu occasiunea ace-
stei votări sassii, siepte la numeru, au votat
era, era duoi s'au abstienut de la
ou.)

Dupa acesta se presentara unele repor-
ti, apoi se desbatura mai multe conven-
ni inchiate cu staturi straine. — Prossim'a
ad. in 28 Fauru.

B.-Pest'a, 26. Fauru 1874.

Esperientă de tote dillele ne invetia
italiu de bine cătă de greu si cu cătă sa-
moi de tota specia potemu castigă asta-di
ce-va in interessulu nostru nationale fia
terrenulu politiciu, fia pre celu beserica
său sociale etc. asta-di, repetim u, in
că reactiunei si a arbitriului insolentu,
epocă „dreptul pumnului“ resuscitata
constitutionalii (?) unguri din somnulu
pr'in evolu mediu, in seculu poreclitu
„libertatii false“ (in Ungaria)

De aci dara resulta pentru noi impe-
reia necessitate de a invetia a conservă cu
alta scumpete intacte pucinile drepturi

impetri: Unu nenorocitu, golu pana la siale,
gatu cu o franghia lunga si manatu din
ma de Gavriliu calalui, precedatu de unu
rabanicu, inconjuratu de slugitori cu sa-
ale scăse, tremurandu, siovaindu, opritu
toate respintenele stradelor, lungită la
mentu, batutu de Gavriliu cu unu harap-
tu, apoi era scolatu pre picioare cu sil'a
a pornitul pre strade pentru ca sè fia era
stata mai departe!

Laissez passer la justice du Roi!

Lassati se treaca dreptatea Domneasca!
Deschiderea cu plata a frontierelor tier-
i la navalirea jidovilor alungati din Rus-
ia si din Austria devenise unu isvoru
bogatia nu numai pentru functionari
balterni de pre la hotaru, dar si pentru
te personage de pe treptele celle mai inalte
de societate. Tolerantă accordata loru de
specula miseri a poporului prin desvoltat-
a fatala a patimei betiei, era unu allu-
ilea isvoru de inavutire pentru autorită-
tienutale, si periodică exploatare facuta
upra lipitorilor straine prin amenintari
isgonire, unu allu treilea isvoru care
duceau summe colosală offerite pre tablele
a auru. . .

Desproprietarirea rezesilor ajunsesse o
ană incuragiata si ajutata chiaru de bra-
ile poterice alle administratiei si justitiei (!).
Ultima de processuri se iscau din seninu
contră aceloru nenorociti mosneni, se
ueau in implanire prin mesure arbitrate,
licau mili de familie pentru ca sè ingra-
nu unu vecinu caftanitu, si produceau une-
scene forte dramatice.

castiga e nu mai dupa lunga si fatigosa
lupte, fia de bravii nostri antecessori, fia de
noi insi-ne avendu neintreruptu de con-
ducatoru massim'a cunoscuta: „Este mai greu
a conservă celle castigate decâtă a castigă,
său recastiga.“

Romani gr. cat. assediati in Vienn'a
au castigatu in urma cu mare si multa greu-
tate dreptulu d'a avè si ei parte egale la be-
serică gr. cat. de la St.-Barbar'a, carea pana
mai in annii trecuti si-o insusiau sie-si
singuri rutenii cu eschiderea totale a romani-
loru, pre cari i tieneau pana si ei de „li-
piture“ de „toleratii“ la aceea beserica.

Ne sunt inca in viua memoria luptele
si neplacurile indurate mai multi anni de
unu buni patriotu romanu, din partea pa-
rochului ruteanu-totu, un'a data rectore la
seminariulu gr. cat. de assemene nume, —
scim pr̄ bine argumentele fragili si possibili
d'a essi numai din capulu batucit u allu
unui ruteanu fanaticu, prin cari se nesuia
d'impreuna cu metropolitulu de Leopole, a-si
justifica procederea cea neleale facia de co-
religionarii loru romani, cari arguminte inse-
fura desbatute si refrante cu multa erudi-
tiune atâtă de acellu patriotu bravu cătu si
de unu colonu romanu din Vienn'a in „Sion-
ulu romanescu“ (Nr 5 a. 1866) ce appareā
pre atunci totu in Vienn'a sub „destera“ a
mans acellui-a-si patriotu rom. — Nu ni e
scopulu a repeti aci decursulu acellor lupte
degenerate pana in scandalu publicu din
partea parochului ruteanu, ci ne vomu mar-
ginii a spuna numai ceea ce de altcum o sci-
toti romanii, cari petrecuta in Vienn'a si cari
mai sunt si adi pre acolo, ca adeca: romanii
gr. cat. au dreptulu d'a avé la beserică de la
St.-Barbar'a unu preotu romanu; — era dreptu
de a supleni acellu postu, precum ni-se
pare, se tiene de Pr. SS. metropolitulu ro-
manu de Alb'a-Iuli'a. Am auditu, ce e dreptu,
din mai multe locuri, ca Pr. SS. metropo-
litulu rom. facusse pasii necessari pentru
suplenirea acelui locu devenitul vacantu prin
reintorcerea in patria a lui Dr Silas; ma,
ce e mai multu am intiessu chiaru si de-
spre person'a desemnata spre suplenirea acel-
ui locu; dar cu tote acestea ceea ce scim
de securu e: ca romanii vieniesi si asta-di
suntu foru preutu romanu si ca person'a de-
semnata petrece inca prin Blasiu. — Deci
noi, in interessulu nostru nationale beserice-
scu, — cari cunoscemu pr̄ bine si astutia
parochului ruteanu actuale de la aceea be-
serica ruteno-romana, — precum si nesuini-
tie lui d'a opprime possibilminte egal'a
indereptatire a romanilor gr. cat. de la acea
beserica, ni luam libertatea d'a adduce a
minte Pr. SS. metropolitulu rom. a nu

lassă ca sè se amene „ad calendas graecas“
suplenirea acelui postu ca nu cum-va intr'o
buna deminetia se ne tredimu fara drepptulu
castigatu cu atât'a truda si necadiu, la ce
eu atâtă mai tare ne potemu asteptă de ora
ce tocmai audim de la romanii petrecutori
adi in Vinn'a, ca parchulu (totodata rectore
seminariale) ruteanu incepe a lucra pre sub
mana ca acellu postu, de cooperatori, de-
stinatul pentru unu romanu, se se supliniesca
cu unu ruteanu. — Să nu simu srupulosi
si unde scrupulositatea n'are locu!

Totu cu asta occasiune astămu de bine
a adduce la cunoscintia celoru competinti,
ca totu in Vienn'a la seminariulu gr. cat.
adi prévisoriu, unde se trametea pana in an-
nulu trecutu si vre-o 14 clerici, cari asta-di
gratia guvernului ungurescu precum si lipsoi
de energiia a prelatilor rom. — sunt espusi
batujocurei, arbitriului si insolentiei ungure-
sei in Pest'a, dicem, la acellu seminariu se
afă un'a biblioteca forte insemnată. — Ore
aceea să fia proprietatea numai a ruteni-
lor?! si ore romanii, a caror seminaria
nu se potu laudă neci decâtă cu abundantia
de carti didactice — martura n'e impre-
giurarea că in seminariale din Blasiu si
Gher'a bieti clerici si adi si-manca pie-
ptulu si-si petrecu tempulu care laru potu
intrebuintia spre lectura său alte occupa-
tiuni folositorie, — cu descrierea studia-
loru, — repetim, că ore romanii să nu
aiba neci unu dreptu la acea biblioteca pro-
curata pare-ni-se pre spese comune, fia de alle
statului, fia de a le altu cui-va — spre folosi-
rea alumnilor nu numai ruteni ci si romani,
cari d'in urma adi nu mai sunt?! — Ecce!
scopulu modestelor nostre reflexiuni necesi-
tati, de tacerea nocturna adunca, ce pare a
se fi lassatu pre la locurile competitinte a
decide in aste doue cause, a le dă publicati-
tii! Inchiamu deci de asta data sperandu
ca reclamarile nostre nu voru avé sortea
versului cellui ce striga in desiertu.

Grachu jun.

Beiusiu, 24 febr. 1874.

Pr. st. Dile Red! Cu asta occasiune
mi ieau libertatea a vi face cunoscutu, că
Pr. SSa D. Eppu rom. gr. cat. de Oradea-M.
Ioane Olteanu, a facutu in 23. l. c. es-
cursiune la Beiusiu ca să vedia ruinele ca-
stellului său, care in 18. l. c. devenisse preda
furiei elementului consumatoru. In diu'a
urmat. adeca in 24. l. c. Pr. SSa primi
omagiele corpului professorale, carui-a in
privint'a imbunatatirei salariului profesio-
nal facu celle mai imbucuratorie promis-

De pre atunci s'a respanditul in tierra
canteculu Rezesilor ca unu semnu caracte-
risticu allu templului.

Frundia verde de scumpă,
Ardia-o foculu rezesta!
Eu chiteam că-i boeria,
Si-i numai o saracia! etc. etc.

Legaturele de familie erau in genere
strinse si basate pre semfirlile de dragoste
intre soci, de respectu din partea copiloru
către parinti. (Respectu manifestatu dîlnicu
prin sarutatulu menei si prin multe mici nu-
antie in obiceiuri casnice, disparute asta-di
din societate). Casatoria, considerata ca un'a
din tainele celor mai sacre a legei crestine-
sci, se consolidă sub scutul credinticii, si
prin urmare multe menajuri erau adeverate
modele de buna intiellegera, de buna port-
are si de bunu traiu. Din nenorocire lesnirea
fructuosa cu care sant'a Dicasteria din mi-
tropolia deslegă ca eră legatu de sant'a
Beserica, a fostu principal'a causa a multoru
despartenie din acea epoca. Alte doue cause
nu mai pucinu importante au contribuitu a
ajută pre Dicasteria in traficulu seu: 1. Ca-
satoriele silite, dupa placulu parinti, loru fara
nici o considerare pentru dorint'a copiloru;
2. disproportionarea de educatiune ce există
intre generatiunea femeiesca si cea barbatesca.

In adeveru inceputulu civilisatiunei lu-
deatorim sessului frumosu (termenul forte
potru pentru damele societății de la 1828,
cari au fostu inzestrare cu o frumusetă
proverbială). Ele mai antău au primut o
educatiune ingrăzita in pensiunile din lassi
si chiaru in institute din strainatate, inve-

siuni, totodata immanu Directorului gim-
nasiale 150 fl. v. a. ca acesta summa, fără
distingere de confesiune să se imparta in-
re studentii miseri si buni. Totu in aceea-
si di au mai daruitu 100 fl. pentru saraci
oppidului si la alti privati lipsiti. Celoru
ce se destinsera la stîngerea focului — ape-
randu estu-modu de focu gimnasiulu si edi-
ficiile invecinate — inca li-au donatu sum-
maulie cam insemnată. In 25 l. c. demin-
eti'a au plecatu din Beiusiu, lasandu pla-
cate impressiuni. Acestea, Dile Red! vi le
facu cunoscute ca să venia la publicitate ca
asă faptele cele bune se servesc de esem-
plu si altoru-a, cari potu dispune cu mediu
loce materiale. Nulla dies sine linea. —
T... Ch...

Distr. Cetății-de-petra, 17 Fauru 1874.

St. Dile Red! De si multi d'intre colle-
gi mei invetiatori, si potu cu una penina
multu mai agera si mai destera ca a mea,
au datu publicitatii — in multu pretiuitulu
diurnalul ce redactati — si au arretatul in-
differentismulu poporului facia de scole si
mai vertosu causele acestui indifferentismu,
care se manifesta atâtă in nesprinirea in-
stitutelor de invetiamantu, cătă si in ne-
frecuentarea scolei din partea pruncilor obli-
pati spre acesta, — totu-si mi-iau liberta-
tea a me ocupă pucinu si eu de acestu
obiectu. Me voiu margini inse a vorbi nu-
mai de scolele noastre confessionali, gr. cat.,
si gr. or., din Districtulu Cetății-de-petra,
si mai vertosu din cercul Monosturului,
unde am fostu de facia la mai multe essa-
mene in mai multe locuri.

Dupa parerea mea caus'a nostra natio-
nală pana atunci nu se va intorce spre bine,
pana candu scolele poporale nu voru fi cer-
cetate regulat, daca nu de toti, celu pu-
cini de cei mai mare parte a pruncilor
obligati intru frecuentarea scolei. Si ce e cau-
sa că asta-di in multe locuri nice a trei-a
parte a pruncilor obligati său nu frecuen-
tia scola regulata, său nu o frecuentia
de lec. Multe sunt causele cari contribuesc
si produc acesta stare de lucruri. In prim'a
linia amu avé de insemnatu lips'a materiale.
Daca poporul nostru ar fi mai avutu, adeca
daca n'ar fi asiè de suptu si de storsu de
adversarii sei seculari, atunci de buna seamă
si starea scolelor poporali ar fi in tote pri-
vintele mai infloritoria, căci atunci, parintii
pre langa aceea că n'ar retiené pre princi de
scola, dar s'ar ingrigi si de inzestrarea sco-
lei cu cele necesarie, si de unu salariu po-
trivitul pentru unu invetiatori aptu si ca-
lificatu.

tiandu limbele francesă si germană, studi-
andu musica, deprindiendo manierele euro-
pene, adoptando costumele si ideile noue
si semtindu-se in fine create pentru a fi
regine, pentru a esseră o influentia salu-
tară in societate, pentru a passi triumfalu
pre calles unei esistentie demne de cua-
litățile loru fisice si morale. — Din con-
tră tinerii, meniti a deveni consortii loru,
erau crescuti la scolele grădiniști a lui Gov-
dal'a, Cuculi, Kiriacu, scole in cari vergă
si chiaru falang'a servau de mediulocu de
emulatiune pentru invetarea verbului *tiptis*, simtiul de demnitate personală re-
manea astfelu ucisul sub falanga, dar ele-
vul devenia Elinu deseverită.

Afara de căte-va exceptiuni, acei tineri
remaneau in păturele nesciintie precum re-
maneau in anteriole orientale si nu erau in
stare de a respunde nici la aspirările sufle-
tesci ale gingasielor socioare ce se vedea
arruncate in braciile loru prin o absoluta
autoritate parintesca. Din acesta nepotrivire
de idei si de simtiri nascente o mīia si un'a
de scene displacute pre cari sant'a Dicasteria
le esploră in beneficiul ei. Despartie-
nile, ajunse astfelu la unu gradu de necesi-
tate socială, se immultau si au mersu totu
immultindu-se mai cu samsa dupa intorcerea
in tierra a tinerilor crescute in strainatate.
Sub o aparentia de immoralitate si-luă ni-
velul seu moralu, căci intelligentele des-
voltate prin o educatiune egala, si animale
de o potriva semtiorie se apropiau, si pre-
ruinele casatorielor silite formau noue, li-
bere si trainice legaturi. (Va urma.)

Alta causa că instructiunea în scoolele poporale pre la noi nu progressă este, că senatul scolar, inițiat după legile aduse de aceia pre cari i numim stapani, dar mai ales presedintii acestor senat nu și împlinesc missiunea cu destulă scrupulositate și conscientiositate. Bietii invetitori nu inceta să facă la liste și consecutiv pentru cei ce nu frecuentează scoala, înse nimene nu se îngrijește dă astringe pre parentii remenți și neglijenți intru trimiterea pruncilor la scoala. Afara de acest apoi presedintii acestor senat scolari abî in anul odată, si inca si atunci candu essa menul e la usia, si aducu amintigă ar fi bine a vizită scoala spre a vedea că mai este său ba.

Apoi parentii inca nu-si pricepe detinute loru facia de copii, căci daca le aru pricepe, atunci dieu invetitorii n-ară ave lipsa de a trimit liste de lenevire la scaunul scolaru nice la autoritățile politice, că aru potă fi indestuliti cu mesurile ce le iau parentii facia de copii; inse pre la noi locrul nu sta asiă, căci chiar parintii sunt aceia cari impecdea pre princi dă frecuentează scoala, pentru că — dieu ei, — noi inca n-am invetit in princi'stora si cu tote aceste n-am perit, asiă nice din prundi nostri nu vremu să facem popi. Una ratiunare acesta, de unde se vede cătu de pucinu este pretiuita instructiunea in ochii poporului, si de unde se poate apoi explica si frecuentearea neregulata a scolei din partea pruncilor obligati precum si indiferentismulu, intelligentiei carea in facia unor spectatorii de acesta natura si-perde tota sperantă dă pota scote-o va la calle cu astu-fel de omeni.

Pre langa aceste apoi in multe locuri sunt de vina chiaru si insi-si invetitorii, cari n-au calificatiunea raceruta si nice nu sunt in stare a arată vre-unu progressu cu copilii ca prin acestă să atraga, era nu să dea ansa la preteste si obiectiuni, că pentru ce să ni mai trimitem pruncii la scoala, căci si asiă nu invetia nimicu, numai perdu vremea in zadaru. Si nu e lucru asiă usioru a fi invetitoriu. Pre langa calificatiune invetitorulu trebuie să aiba si inclinatii si passiue intru a instrui odraslele tinere si a sci trată cu elle, era nu a luă asupra-si acesta sarcina numai din interesul material.

Inchisandu aceste sîre, aducu aminte collegilor meu, că chiamarea nostra este: a cultivă animă si a influență prin doctrine balutarie a supră desvoltării mintii, a educă si formă fraged'a generatiune, sperantă cea mai gingasia a națiunii romane, carea astă-di este espresa la atate tentatiuni, este espresa impărății si maltratării din cauza că filii ei nu-si cunoscu detinutele facia de dins'a. Inse pentru ajungerea acestui scop se recere, ca noi totu-deună să fim consili de missiunea nostra, să nu negligăm nice cultivarea nostra ulterioră, să tienem passi cu tempul, fiindu neobositi in activitate!

Unu Invetitoriu.

Siomcut'a-mare, 15. Fauru 1874.

In diurnalul „Igazmondó“ redactat in Budapest'a, um cetitu ună correspondintia de dl Illés Oliver din Siomcut'a-mare, in care d-sa, voindu a aduce la cunoștința publică nice lucruri de natura cu totalul privata, adeca împregiurarea că pre ce calle asiu fi ajunsu eu debitorulu commerciantului israelit Simeon Stern, — nu se rusinea a-si luă refugiu la mintiunile celor mai monstruose.

Fiind că acesta correspondintia nu este decâtuna falsificatiune a adverului, si fiind că substratul ei n'are nice unu interesu pentru publicul cetitoriu, — me voiu feri a intră in detajuri si asiă mi permitu numai a adresa domnului fabricatorul de mintiuni urmatoră intrebare: Pre cine ai voită Dlu men, să fericesci său nefericesei prin publicarea acellor scorniture supte din unghiele nespalate alle degetelor dtale? Ai voită dora să me discreditezi si să mi tragi la indoiala caracterul de omu de omenia, său ai voită numai să-ti faci unu mérítu facia de patria si statulu ungurescu prin

înnegrirea unui nume romanescu? — Te assecuru inse, că ori si cari ar fi fostu scopulu dtale, pre caliea mintiunilor si a mistificatiunilor nu l'ai pottuu ajunge. Ti-am pusu aceste intrebări, de si sciu prea bine, că de la d-ta n'am să acceptu nice unu respunsu, căci te cunoscu de unu copilandru care numai in berfeli si murdarie si-affa bucuria si satisfaciunea, — te rogu inse, ca pre venitoriu să me cruti, si să cauti a matură mai antâi inaintea usiei dtale. Detori'a facuta pre calie onorifica, totu pre acea calle o voiu si solvi-o. — acesta este affacere privata, carea numai pre mine me interessa.

*Petru Luputiu
locuitoriu in Vallenii*

VARIETATI.

(Distinctiune.) Cetim in „Presă“ din Bucuresti, „Afflămu cu cea mai mare placere, că M. S. Domnitorul înaltă sa apreciere pentru ori ce este meritul si romanescu, a binevoită a onoră pre D. Hasdău, cu unu semnu de iucuragiare si distinctiune, offerindu-i medaliă de aur cu portretul M. Salle. — In sessiunea anuală tr. Cameră votasse Dlui Hasdău 2000 lei ca recompensa natională pentru meritele literarie ale eruditului român. — Ambele distinctiuni onorează pre generosii recompenzatori.

(Multiamita publică.) Societatea de lect. a junimei rom. de la academă si archigimnas. de Oradea-M., si-tiene de datorintă a da espreșire sentimintelor săle de multiamita, acelor domni, cari ne ajutoră cu obolul loru cu occasiunea siedintei publice tenua la 1 Faur. Anume: D. Lazaru Iernea 2 fl. D. Gavrila Balasius 2 fl. Dn'a vedova lui Iosif Mandacu 3 fl. totodata societatea si-implinesc una placuta deatoria esprimendu multiamita sa Dlui Ioanu Murug parou gr. cat. de Olosigu, carele ni-a intinsu mana de ajutoriu la arangarea salei subministrându mai mobile necesarile pentru societate: Iuliu Papfalvai cond. Zacaria Rossinu, not. cor.

(Verdictulu juratilor in procesul de duelu Ghică-Sutiu) este: Constantina Sutiu, condamnată la patru ani de inchisore, Nicolaide si Măruțăchile marturii lui Sutiu la trei ani de inchisore, — Grigoriu Ghică si Cortatiu marturii mortului Ghică, la doi ani de inchisore.

(Parastasu.) In Vasiadu (ună din cele mai mari comunități rom. din Bihar) s-a celebrat parastasu in dominecă lăsatului de carne pentru odihnă suffletului de currendu repausatei Paulină Romanu. Cu finea stei liturgie chorulu tenerimea au intonat cantecul de doliu, acompaniatu de intregu poporul presintă, pre a carui facia se vedea impressa tristetă inimii pentru preatempuri perdere a venerab. matrone romane, carei-a implorata eterna felicitate de la Creatorulu. Lumină vietiei eterne să-i luminedie ei! — E. P.

(Juramentulu unui functionar.) — Unu functionar, care fusese numit de currendu, fu intalnită de unu amicu allu seu si, voindu ca acestu amicu se-l felicite, numitul de currendu l'imbranosi i treceu 'nainte. Dupa două ore, cei două amici venira să facă in facia. De astădata inse figură functionariului nu era posomorita si escitata, ci senina si liniscita.

— Dara bine, ce aveai mai adiniora, l'intrebă amicul.

— Mi-eră tema să nu me trasnăca Domnidei, căci amu jurat că voi serviră interesa. Sciindu inse că acesta nu poate să facu, a catatu să alergu la unu prentu, pentru a-mi citi de deslegare.

De aci inainte functionariulu nostru si avă conștiință impacata, căci nu se mai semtă legatu de juramentulu său.

(„Dreptul.“)

(+ J. Michel.) Eruditul profesor istorografu, cunoscutul filoromanu J. Michel au repausat la 10 februarie a. c. in varsta de 73. anni. Michel au fostu unul

dintre acei buni genii si amici ai elementului rom. pre cari adunarea națională a României la 1868. proclamasă de cetățani români. Operele sale: Istoria Franței, istoria revoluției, legendele nordului, pasarea, insectul, marea, muntii, amoreea, femeea, etc. cunoscute in tota lumea i-au assecurat memorie. Paginile caldurose ce eliu au lasat a supră României voru ramane in eteritate pentru romani unu titlu de nobilitate si unu motivu de nestersa recunoscinta.

(Artistul rom: I. D. Ionescu) dă Domineca in 1 Marte st. n. 1874 pre scenă germană din Viennă in limba română: canionetă „Coconă Bihiriă la Paris“ de d. V. Alessandri, pentru a 50, ora, si canionetă „Von Kalikenberg“ de d. avocat din Iassi Ionu Ianovu. — Va se dica d. Ionescu are să fie primul artistu care face să resune dulcea limba română de pre scenă germană. Onore Dlui Ionescu, care semt in sine poterea dă face unu pasu de azi mare insemnatate, care ni dovedește, că si publicul germanu asculta cu placere piele noște nationali candu sunt bine esecute.

(Bibliografia.) Adolf Ackermann tipografu in Monacu (Bavaria) publica prin cereularie că se affla sub teascu si se va spedui in Ungaria numai cu postă, carte-cică intitulată „Sugrum area naționalătății nemțesci in Ungaria.“ Unu memorandu acestu-a, d'in Transilvania, cu una precuventare de Fr. Löher, directoru archivului reg. si profess. de univers. in Monacu. — Pretiulu 10. grossi de arg. — Tipograful prognostica vendiare straordinaria. — Una mana de omeni, pre cari numai privilegiile i-a tenu si pecatosă complicitate a ungurilor, au inceputu a tipări in contră brutalei magiarisari, implorandu intrenirea fratilor din Teutoni'ea mare. Strigati si veti fi ascultati, bateti si vi-seva deschide! Dar cu tote acestea, sântă dreptate si egalitatea cere „Saxoniam Transilvaniae delendam esse“ căci timurile „extra-wurstul“ au trecutu. De altminteră Sassii nu au dreptu candu se plangu in contră magiarisarei, căci magiarismulu n'au petrusu la ei, romanismulu i-a copleșit pre calie pacifica, romanismulu i va si alei, nu numai pre ei, ci si pre magiarii d'in Transilvania. Acesta este numai cestiu de timp ce se va deslegă de sine si in butul toturor organizarilor, virilistilor, arrendărilor, machinatilor.

Sciri mai noue.

Viennă, 26. februarie. Comiss. bugetariau inchiatu desbaterile asupră bugetului. Cea mai de aproape siedintia a senatului se va tine Marti-a viitora. — Diariul „Tagblatt“ affă că ministrul presed. au invitatu pre capii fractiunilor la una conferintă ce se va tine domineca. — Editiunea de sera a diariului „Vaterland“ care dă in attitudinea majoritatii dedusse că crissa minist. se apropia, fu confiscata — „Pressa“ anunță că com. ministeriala esemissă in cestiu de societăților cu actiuni, au incuviințat in principiu timbrarea actiunilor institutelor ipotecare. — Prioritatile intrunitiei societății ung. de navig. se urează in pretiu cu mai multi florinti după scirea că negotiatiiile cu societatea austriacă de navigație mergu spre bine.

— Legea despre referintele externe de dreptu alle besericiei catolice se va lăsa la desbatere in siedintă plenaria de Marti, a camerei deputatilor. — Ministrul de finanțe au declarat in siedintă comisiunii esmisse pentru reformă coatributunilor, că sessiona camerei dep. nu se va închiria, ci numai se va amenă si comisiunea va potă urmări lucrările sale.

Varsavia, 26. februarie. Imp. ciscu Iosifu sosi astă-di la 11 oră si după ce luă prandiu, pleacă 2 ore spre Viennă.

Constantinopole, 26. februarie. Mihai pasi (famosul guvernator la Rusia si fostu mare vizir) situ aici in urmarea invitatiunii ce facutu de Sultanul. — Cestiune menesca s'au deslegat pre temeiul bertatii de conștiința si communi catolica s'au recunoscutu ca independent de patriarcu dissidentilor. — A se dă la subl. Porta investitură lui kilu, care este reprezentantele catolice la s. Porta. Iradă prin care se sanctionedia acesta mea emissu eri.

London, 26. februarie. La admiral au sositu unu reportu offic. care anunță că la 31. Jan. a. c. au fostu unatia de 12 ore. Asiantii avure mari deri, ince alle Angliai'lor inca sunt considerabile. Gener. Wolsey station in departare de 15 mille de Cummi si are lipsa de ostiri nove, prin urma tute ostirile angl. s'au desbarcatu. vernulu angl. n'a primitu inca scirea rectă de la gener. Wolsey.

Viennă, 27. februarie. Toti cei au participat la calatorii de la trupole spune că intimitatea intre nărci a fostu perfecta. Successul liticu allu acestei calatorii se difi de mare insemnatate; cu osebiu assecura, că Germania, Russia si străi s'au intellessu intre sine si spinge cu poteri unite ori ce conf. europeanu, si a procură respectu grammului de pace, acceptat reciproc.

Petrupole, 27. februarie. Imperatorele Alessandru pleca in 1. Marte pe Berlinu la Londonu. Acestei calatorii se atribue mare insemnatate politica. Inca nu se scie, daca Gorciacofu merge imperatulu său, Siuvalofu ince merge in totu casulu.

Viennă, 27. februarie. Imperatorul remane aici pana marti. Mane samă se va tine la ministrul presedintelui conferintă in cauza facultății teologice de Innsbruck. — „N. Fr. Pr.“ aduce scirea, după care imperatorele-rege s'au esprimat, că va accepta de sieful noului cabinetu ungurescu pre orice va avea in credere parlamentul numai pre Lónyay nu.

ALESSANDRU ROMAN
Propriet., edit. si red. respundet.
Sifilitică si impotentială,
fie vechie sau de currendu nascute, se trată după metodulu homeopatică de Dr. I. Ernest, Pest'a, stradă I. nr. 6., etajul II., usi'a nr. 2 de la 2-6 ore după media-dia.

Acesta morburile se tratează a deseori modulu celu mai usioru cu doze mari si argintu vîlă, si acesta se face mai spre ajungerea unui rezultatul momentanu. Pacientii vindecati in modulu acestor voru cadă mai currendu său mai tardiv morburile cele mai infrecosite, incătu in aduncele betranetie voru avé, dorere si greu de consecintele acestei trausioare si superficiale. Scutu contra acestor bolile ofere metodulu de tratare homopaticu, care, precum este cunoscutu, numai că vindecă dorerile celor mai inchise, ci efectul lui este asi de bine. Dietă ce se va face este simplă si usioru de tenuat.